

Stiftelsesklagenemnda

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2025/0913

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av klage av 16. mai 2025 fra Opplæringskontoret for Elektrofag i Gudbrandsdalen STI (org.nr. 976 685 776) på Stiftelsestilsynets vedtak av 6. mai 2025.

Saken gjelder Stiftelsestilsynets vedtak om å avslå stiftelsens søknad om opphevelse og avvikling av stiftelsen.

Spørsmålet i klagesaken er om stiftelsen er gyldig opprettet som stiftelse, og om noen av vilkårene for omdanning av stiftelsen i stiftelsesloven § 46 første ledd er oppfylt, slik at stiftelsen kan oppheves.

1 Stiftelsesklagenemndas kompetanse og sammensetning

Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i samsvar med blant annet stiftelsesloven.

Stiftelsesklagenemnda kan prøve alle sider av saken, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34. Klagen er fremsatt i rett tid og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.

Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok lederen Gudmund Knudsen og medlemmene Kamilla Silseth og Henning Sollid.

2 Sakens bakgrunn i hovedtrekk

Opplæringskontoret for Elektrofag i Gudbrandsdalen STI (heretter stiftelsen, klager eller Opplæringskontoret) v/ styrets leder og daglig leder søkte 17. februar 2025 om opphevelse og avvikling av stiftelsen.

Stiftelsen ble opprettet i 1995. Stiftelsen har etter vedtektene § 2 følgende formål:

«2.1 På vegne av opplæringskontorets medlemsbedrifter i Gudbrandsdalen, er kontoret formål å tilrettelegge opplæringen for elektro-, elektronikk og automasjonsfagene i henhold til «Lov om fagopplæring i arbeidslivet».

2.2 Kontoret skal koordinere og effektivisere medlemsbedriftenes opplæringsvirksomhet, bidra til god faglig kvalitet over opplæringen og kartlegge behov og muligheter for opplæring. Skolering av voksen arbeidskraft skal også ligge inn under kontoret.

2.3 Stiftelsen skal ikke drive næringsvirksomhet.

2.4. Opplæringskontoret skal arbeide for å styrke nettverkssamarbeidet mellom grupper av bedrifter, og mellom elektrobransjen og andre bransjer.»

I søknaden var begrunnelsen for opphevelse denne:

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

«Styret er av den oppfatning at det er tvilsomt om stiftelsen, ved opprettelse og nå, i realiteten oppfyller vilkårene for å bli ansett som stiftelse, og det stilles spørsmål om opplæringskontoret skulle være godkjent som stiftelse. Opplæringskontoret har heller ikke siden opprettelsen vært organisert og drevet etter de normer som er normalt for stiftelser. Kontoret har i praksis oppfattet seg som en forening, og deltakerne har omtalt seg selv som, og blitt oppfattet som medlemmer.

Styret finner således at de vedtektsendringer og endringer i ansvarsforholdene som er nødvendig å foreta for å etterleve den nye stiftelsesloven, ikke er i overensstemmelse med hensikten ved opprettholdelse av stiftelsen. Styret finner også at endringene i ansvarsforholdene vil være uheldig og ufornuftige for driften av opplæringskontoret. Det samme gjelder etter iverksettelse av ny Opplæringslov med Forskrift. På bakgrunn av dette fattet styret vedtak om opphevelse av stiftelsen i styremøtene den 04.09.2024 og 27.01.2025. Resterende midler i stiftelsen skal overføres til en forening med formål å drive opplæringskontoret.»

Vedlagt søknaden var en uttalelse fra to av tre personer som undertegnet stiftelsesprotokollen ved opprettelsen av stiftelsen i 1995. Disse to personene er enige i at det søkes om opphevelse og avvikling av stiftelsen. Den siste av disse tre personene er død.

Stiftelsestilsynet avsto 6. mai 2025 søknaden om opphevelse og avvikling av stiftelsen. Grunnen var at tilsynet anså stiftelsen som en gyldig opprettet stiftelse, og at vilkårene for omdanning i stiftelsesloven § 46 første ledd ikke var oppfylt.

Stiftelsen påklagde vedtaket 16. mai 2025.

Stiftelsestilsynet vurderte klagen, men fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket. Tilsynet oversendte saken til Stiftelsesklagenemnda for endelig avgjørelse 13. juni 2025.

Stiftelsesklagenemnda holdt nemndsmøte og avgjorde saken 29. september 2025.

3 Stiftelsestilsynets vedtak

Vedtaket av 6. mai 2025 lyder:

«Vi avslår søknaden om opphevelse av OPPLÆRINGSKONTORET FOR ELEKTROFAG I GUDBRANDSDALEN STI, org.nr. 976 685 776.»

Stiftelsestilsynet forstår søknaden slik at begrunnelsen for opphevelse kan deles i to hovedpunkter. For det første reises det tvil om stiftelsen egentlig er en stiftelse. For det andre viser stiftelsen til at det er uheldig at den er organisert som en stiftelse, og at det vil være bedre å endre den til en forening.

Tilsynet mener at det er klart at Opplæringskontoret oppfyller vilkårene for å være en stiftelse. Tilsynet viser til at Opplæringskontoret ble opprettet i 1995, og ble registrert som en stiftelse hos Stiftelsestilsynet og i Stiftelsesregistret i 2007. Stiftelsen har hatt de samme vedtektene siden opprettelsen. Stiftelsen ble registrert med en grunnkapital på 300 000 kroner som selvstendig ble stilt til rådighet for formålet. Fra opprettelsen av stiftelsen til dags dato har Opplæringskontoret opptrådt som en stiftelse overfor både Stiftelsestilsynet og Brønnøysundregistrene ved at det er sendt inn årsregnskap, meldt endringer av styret og søkt om vedtektsendringer. Fra opprettelsen og fram til nå har Opplæringskontoret opptrådt som en stiftelse overfor offentlige organ.

Videre viser tilsynet til at Opplæringskontoret selv mener det ikke har vært organisert og drevet som en stiftelse. Opplæringskontoret mener at det har medlemmer og at disse medlemmene eier opplæringskontoret, og at overskuddet utbetales til medlemmene som har hatt lærlinger i

foregående år. Stiftelsesklagenemnda forstår vedtaket slik at tilsynet mener at det avgjørende for om Opplæringskontoret er en stiftelse er hvordan det skal organiseres etter vedtektene, og ikke hvordan det faktisk er organisert. Tilsynet legger i denne sammenheng vekt på at det ikke står noe sted i vedtektene at det er medlemmene som «eier» stiftelsen. Det er heller ikke avgjørende at det etter vedtektene § 6.1 er generalforsamlingen, og ikke styret som er opplæringskontorets høyeste organ. Tilsynet viser også til at det er vanlig at opplæringskontor er organisert som stiftelser, men at de fremdeles har medlemsbedrifter som er en del av et årsmøte som eget organ i stiftelsen.

Selv om Opplæringskontoret er organisert i strid med dagens stiftelseslov, mener tilsynet at dette ikke er tilstrekkelig til at det ikke foreligger en stiftelse i det hele tatt. Tilsynet påpeker at en vedtektsendring vil være tilstrekkelig for at organiseringen er i samsvar med den gjeldende stiftelsesloven. Tilsynet viser også til at Opplæringskontoret siden opprettelsen har hatt en bestemmelse i vedtektene § 10.1, som viser til at ved omdanning gjelder reglene i §§ 35 og 36 i stiftelsesloven av 1980. På bakgrunn av dette kommer tilsynet til at Opplæringskontoret klart oppfyller vilkårene for å bli ansett som en stiftelse.

Videre vurderer tilsynet om vilkårene for omdanning, herunder opphevelse, av stiftelsen er oppfylt etter stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav d. Spørsmålet er om det har skjedd noe som gjør at det er «åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig» å ikke omdanne stiftelsen.

Tilsynet mener at kravet til «åpenbart» uheldig ikke er oppfylt her. I vurderingen har tilsynet lagt vekt på at opplæringskontorets ønske om en mer demokratisk styreform ikke er tilstrekkelig begrunnelse, og at de endringene som er nødvendige etter ny opplæringslov og stiftelseslov lar seg gjennomføre ved vedtektsendring. Tilsynet har vurdert søknaden og kommet fram til at Opplæringskontorets begrunnelse for omdanningen ikke oppfyller vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav d. Tilsynet kan heller ikke se at noen av de andre vilkårene i § 46 første ledd er oppfylt. Det foreligger en positiv uttalelse fra oppretterne, men tilsynet kan ikke legge vekt på uttalelsen, siden vilkårene for opphevelse av stiftelsen uansett ikke er oppfylt.

Avslutningsvis viser tilsynet til at flere bestemmelser i vedtektene ikke er i samsvar med stiftelsesloven, og at disse må endres ved vedtektsendring.

4 Klagers anførsler

Klager ber om at stiftelsen oppheves og avvikles etter stiftelsesloven § 46, jf. § 47.

Klagers anførsler kan oppsummeres slik:

- Klager har aldri hatt som formål å forvalte en formue eller drive næringsvirksomhet som er basisen for en stiftelse. Hovedformålet er å følge opp lærlinger, og sørge for at de får god opplæring i henhold til læreplanen. En stiftelse er i utgangspunktet eierløs. Klager oppfatter ikke seg selv som eierløs, og viser til at det var medlemsbedriftene som tilførte kapital til stiftelsen. Medlemsbedriftene er i hovedsak nettselskaper og installasjonsfirmaer som ansetter lærlinger som skal ta fagbrev som energimontør eller elektriker. Medlemsbedriftene lar stiftelsen få utbetalt tilskuddet som følger lærlingen fra fylkeskommunen. Disse medlemsbedriftene oppfatter seg etter dette som eiere av stiftelsen. Kapitalen som ble innskutt ved opprettelsen av stiftelsen utgjør nå omtrent ti prosent av den nåværende kapitalen i stiftelsen. Klager viser videre til at deler av tilskuddet fra fylkeskommunen blir videreført til bedriftene gjennom årlige utbetalinger for å drive opplæring av lærlingene i bedriftene. Klager anfører at dette strider både mot definisjonen av en stiftelse i stiftelsesloven § 2 og bestemmelsen om rådighet over formuesverdien i § 3.

- Klager viser videre til at styret skal være stiftelsens øverste organ. Klager har en årlig generalforsamling med valg av styre og vedtak av arbeidsprogram/budsjett for kommende år. Altså har stiftelsen et organ som opererer som eier av stiftelsen, og som kontrollerer og overvåker styret sitt arbeid. På grunn av dette har ikke klager bruk for at Stiftelsestilsynet skal føre tilsyn med klagers forvaltning, jf. stiftelsesloven § 7.
- Videre viser klager til at årlig overskudd blir utbetalt til medlemsbedriftene for at de skal bruke midlene til opplæring i bedriftene. Oppretterne av stiftelsen var ansatte i medlemsbedrifter som naturligvis også får utdelinger av overskuddet. Klager mener at det er mulig at dette strider mot bestemmelsen i stiftelsesloven § 19 om utdelinger.
- Klager viser til stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav d, og anfører at det er «åpenbart ufornuftig» at klager skal være en stiftelse når klager opererer som et selskap eid av medlemsbedriftene. Det er heller ikke en formue eller næringsvirksomhet som er grunnlaget for stiftelsen. Det er mer demokratisk om bedriftene som har interesser i opplæringskontoret kan være eiere og utgjøre generalforsamlingen i foreningen. Klager mener at det er unødvendig ressursbruk å belaste Stiftelsestilsynet som kontrollorgan med at Opplæringskontoret skal være en stiftelse, og det er unødvendig byråkratisk for klager å være underlagt stiftelsesloven.

5 Stiftelsestilsynets innstilling i klagesaken

Stiftelsestilsynet har i sin innstilling av 13. juni 2025 opprettholdt sitt tidligere vedtak i saken, og fastholder i det vesentlige begrunnelsen for vedtaket. Tilsynet har følgende ytterligere bemerkninger:

- Tilsynet mener at stiftelsesloven ikke har en definisjon på hva som anses som en stiftelse, men at det i stiftelsesloven § 2 er gitt en beskrivelse av hvordan en stiftelse opprettes, som mer indirekte kan gi retningslinjer for det sentrale i stiftelsesbegrepet. Det er tre forhold som karakteriserer en stiftelse: Det må foreligge en formuesverdi, altså en grunnkapital (i). Denne grunnkapitalen må være stilt til rådighet for et bestemt angitt formål (ii). Til slutt må grunnkapitalen ha blitt stilt til rådighet på en måte som innebærer at formuesverdien forvaltes selvstendig (iii).
- Tilsynet legger til grunn at ved opprettelsen av stiftelsen ble den tilført en grunnkapital som skal gå til stiftelsens formål. Videre mener tilsynet at grunnkapitalen ved opprettelsen ble stilt *selvstendig* til rådighet for stiftelsen. Vurderingen av om selvstendighetsvilkåret er oppfylt, må vurderes både opp mot oppretterne av stiftelsen og mot mottakere av stiftelsens midler. Det er ikke noe i sakens dokumenter som tilsier at stiftelsens opprettere eller de som har avgitt grunnkapitalen har slik innflytelse over stiftelsen eller stiftelsens midler at de i realiteten utøver eierrådigheten over disse.
- Når det gjelder mottakere av stiftelsens midler, peker klager på at medlemsbedriftene lar Opplæringskontoret få utbetalt tilskuddet som følger lærlingen fra fylkeskommunen. Deler av tilskuddet fra fylkeskommunen blir videreført til bedriftene gjennom årlige utbetalinger for å drive opplæring av lærlinger i bedriftene. Selv om disse midlene kan gå til medlemsbedrifter, er det ikke slik at de dermed automatisk har eierrådighet over stiftelsens midler. Tilsynet viser til at det framgår av stiftelsens formål at den skal «tilrettelegge for opplæringen for elektro-, elektronikk- og automasjonsfagene i henhold til Lov om fagopplæring i arbeidslivet». Det er altså en aktivitetsstiftelse hvor store deler av stiftelsens midler vil gå til drift, og ikke til utdeling til mottakere for å drive med formålsrealisering. Midlene som kan gå til medlemsbedriftene vil dermed ikke være en typisk utdeling hvor medlemsbedriftene er stiftelsens eneste mottaker av midler. Tilsynet kan ikke se at det er noe som taler for at oppretterne av stiftelsen eller de som

mottar midler fra den har noen eierrådighet over stiftelsen og dens midler. Det kan derfor etter tilsynets mening legges til grunn at grunnkapitalen ble *selvstendig* stilt til rådighet for stiftelsen ved opprettelsen.

- Videre bemerker tilsynet at selv om Opplæringskontoret har en organisering som er i strid med dagens stiftelseslov, er ikke dette tilstrekkelig til at det ikke foreligger en stiftelse i det hele tatt. Tilsynet viser i denne sammenheng til Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak STKN-2019-716 (Kongsvinger boligstiftelse). Tilsynet bemerker at det at stiftelsen har vedtektsfestet at generalforsamlingen er stiftelsens øverste organ, i stedet for stiftelsens styre, ikke betyr at stiftelsen er ugyldig. En vedtektsendring vil være tilstrekkelig for at organiseringen blir i samsvar med stiftelsesloven. Tilsynet mener at Opplæringskontoret klart oppfyller vilkårene for å bli ansett som en stiftelse.
- Tilsynet kommer videre til at begrunnelsen for opphevelse av stiftelsen ikke oppfyller vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav d, og tilsynet kan heller ikke se at noen av de andre vilkårene i første ledd er oppfylt.

6 Stiftelsesklagenemndas syn på saken

Saken gjelder klage over Stiftelsestilsynets vedtak 6. mai 2025 om å avslå søknad om opphevelse av Opplæringskontoret for Elektrofag i Gudbrandsdalen STI.

Opplæringskontoret ble opprettet som stiftelse 12. desember 1995, og ble registrert i Enhetsregisteret 22. august 1996. Stiftelsen ble etter det Stiftelsesklagenemnda forstår registrert i stiftelsesregisteret hos Fylkesmannen i Oppland i samsvar med reglene i den dagjeldende stiftelsesloven av 1980. Den ble senere overført til Stiftelsesregisteret da Stiftelsesregisteret i henhold til någjeldende stiftelseslov erstattet fylkesmennenes stiftelsesregistre.

Opplæringskontoret har hatt de samme vedtektene siden det ble opprettet.

Opplæringskontoret har i dag sitt lovgrunnlag i lov 9. juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 7-12 om samarbeidsorgan for lærebedrifter. Lovbestemmelsen stiller ikke nærmere krav til organisasjonsform for opplæringskontor. Så langt Stiftelsesklagenemnda kan se gjaldt det heller ikke noe krav til organisasjonsform da Opplæringskontoret for elektrofaget i Gudbrandsdalen ble opprettet i 1995. Søk i Enhetsregisteret på «opplæringskontor» viser at de aller fleste opplæringskontorene er organisert som «Forening/lag/innretning», men det forekommer også andre organisasjonsformer som aksjeselskap, samvirkeforetak og stiftelser. Klager anfører primært at det er tvilsomt om stiftelsen, ved opprettelsen og nå, i realiteten oppfyller vilkårene for å bli ansett som en stiftelse. Opplæringskontoret har ikke siden opprettelsen vært organisert og drevet etter de normer som er normalt for stiftelser, men har i praksis sett på seg selv som en forening.

Stiftelsesklagenemnda tar først ta stilling til om Opplæringskontoret som ble etablert i 1995 er en reell stiftelse. Klager mener selv at Opplæringskontoret i realiteten ble opprettet som en forening. Spørsmålet må avgjøres med utgangspunkt i vedtektene og om disse etter sitt innhold etablerer en stiftelse eller annen organisasjonsform, så som en forening.

Stiftelsesklagenemnda nevner innledningsvis at stiftelser og foreninger har flere likhetstrekk. De er begge egne juridiske personer, og de er begge såkalte selveiende institusjoner, dvs. at de ikke har eksterne eiere. Det er dette som skiller stiftelser og foreninger fra forskjellige selskapsformer som eies av sine deltakere eller aksjonærer. Et karakteristisk trekk ved en stiftelse er at den er blitt tilført en formuesverdi som er stilt selvstendig til rådighet for formålet, jf. stiftelsesloven § 2. Men også en forening kan være tilført formuesverdier som disponeres av foreningens organer for å realisere foreningens formål. Det at Opplæringskontoret er tilført

midler er derfor i seg selv ikke nødvendigvis avgjørende for at Opplæringskontoret er en stiftelse, og ikke en forening. Det er heller ikke i seg selv avgjørende at midlene er betegnet som «grunnkapital».

Det som særlig skiller en forening fra en stiftelse, er at foreningene er en medlemsorganisasjon som ivaretar medlemmenes felles interesser innenfor rammen av foreningens formål. En forening er i utgangspunktet åpne for alle som slutter opp under formålet og som kan få sine interesser ivaretatt av foreningen. Til forskjell fra stiftelsene er det medlemmene som i kraft av sitt medlemskap som gjennom årsmøtet eller lignende medlemsorgan utøver den øverste myndigheten i foreningen, herunder velger foreningens styre. En stiftelse er ingen medlemsorganisasjon. Det typiske er at stiftelsene er tilført en grunnkapital, og skal fremme formålet ved å utnytte grunnkapitalen og eventuelle andre midler stiftelsen er tilført. I en stiftelse er det styret som etter stiftelsesloven § 30 første ledd som utøver den øverste myndigheten. En generalforsamling, årsmøte eller lignende organ der den øverste myndigheten er tillagt medlemmer, er ikke forenelig med stiftelsesformen. Riktignok var det i stiftelsesloven av 1980 ingen bestemmelse som uttrykkelig sa at styret var stiftelsens øverste organ, men dette var klart forutsatt også etter 1980-loven, se NOU 1998: 7 Om stiftelser s. 70 i spesialmerknadene til lovutkastet § 4-7. Om forskjellen mellom foreninger og stiftelser, vises det ellers til G. Woxholth, *Foreningsrett med samvirkeloven*, 2020, s. 81 flg.

Med disse utgangspunkt går Stiftelsesklagenemnda over til spørsmålet om Opplæringskontoret i realiteten er en forening, slik Opplæringskontoret selv mener det er. Dette er et spørsmål som må avgjøres med utgangspunkt i vedtektene; om disse etter sitt innhold etablerer en forening eller – slik Stiftelsestilsynet mener – en stiftelse.

Stiftelsesklagenemnda er ut fra en helhetsvurdering av vedtektene kommet til at Opplæringskontoret må anses som en forening med formål å ivareta medlemmenes felles interesse i å tilrettelegge for opplæring i henhold til opplæringsloven, jf. vedtektene § 2. Det er medlemmenes interesser Opplæringskontoret i første rekke skal fremme. Dette skiller Opplæringskontoret fra aktivitetsstiftelsene som har som sitt typiske formål å yte tjenester – oftest av ideell karakter – til en større personkrets som er definert i formålet. En aktivitetsstiftelse yter ikke tjenester på grunnlag av et «medlemskap» i stiftelsen.

I den helhetsvurderingen Stiftelsesklagenemnda har gjort av vedtektene, har nemnda særlig lagt vekt på følgende: Opplæringskontoret betegner i vedtektene § 1.3 seg selv som en stiftelse, men ut over dette er Opplæringskontoret bygget opp som en medlemsorganisasjon for bedrifter innen elektro- elektronikk- og automasjonsfag i Gudbrandsdalen. Opplæringskontoret skal etter vedtektene § 2 på vegne av medlemmene tilrettelegge for opplæring innen elektro-, elektronikk- og automasjonsfag, og skal samordne og effektivisere medlemmenes opplæringsvirksomhet. Vedtektene § 3 har nærmere bestemmelser om Opplæringskontorets oppgaver og ansvar. Dette går i korthet ut på oppfølging av lærlinger og medlemsbedriftene. Vedtektene § 4 har regler om medlemskap – hvem som kan tas opp som medlem, betaling av innmeldingsavgift og utmelding av Opplæringskontoret. Dette er bestemmelser som er typisk i en forening, men som ikke hører hjemme i en stiftelse som ikke er en medlemsorganisasjon.

Vedtektene § 6 har regler om generalforsamlingen. Reglene her er av typisk foreningsrettslig karakter. Generalforsamlingen er Opplæringskontorets øverste organ, og legger dermed den øverste myndigheten i Opplæringskontoret til medlemmenes representanter i generalforsamlingen. Dette er typisk for en medlemsorganisasjon, men fremmed for en stiftelse der det er styret som er øverste organ.

Etter vedtektene § 9 hører det under generalforsamlingen å endre vedtektene. Dette er typisk for en forening, men ikke for en stiftelse. Her er vedtektsendring en omdanning etter

stiftelsesloven som er underlagt reglene i stiftelsesloven kapittel 9. Det er ingen henvisning til disse reglene.

I vedtektene § 10 er det generalforsamlingen som har myndigheten til å oppløse Opplæringskontoret. Her er det vist til de materielle vilkårene for omdanning og hva et omdanningsvedtak kan gå ut på i stiftelsesloven av 1980 §§ 35 og 36. Derimot er det ikke vist til de øvrige omdanningsreglene i stiftelsesloven av 1980 kapittel VI som i § 32 la omdanningsmyndigheten til Kongen. Det er derfor nærliggende å lese § 10 slik at det hører under generalforsamlingen å oppløse Opplæringskontoret innenfor rammene som følger av stiftelsesloven av 1980 §§ 35 og 36 (nå: stiftelsesloven av 2001 §§ 46 og 47), men uten at vedtaket er avhengig av at Kongen, eller nå Stiftelsesstilsynet, godkjenner vedtaket.

I klagen heter det blant annet at medlemsbedriftene oppfatter seg som eier av stiftelsen, og at dette ikke er forenelig med stiftelsesformen. Dette er riktig, men her må det tilføyes at foreningene i likhet med stiftelsene som nevnt over er selveiende organisasjoner som ikke har eksterne eiere, se G. Woxholth, *Foreningsrett med samvirkeloven*, 2020, s. 60 flg., særlig s. 63 - 65.

Når det gjelder spørsmålet om medlemsbedriftene «eier» Opplæringskontoret, er dette et spørsmål som avhenger av hvilke nærmere rettigheter medlemmene har over Opplæringskontorets formue, og om disse samlet sett er av et slikt omfang at det kan betegnes som et «eierskap» i rettslig forstand. Vedtektene har selv ingen uttrykkelig bestemmelse som sier at medlemsbedriftene «eier» Opplæringskontoret, og har heller ikke mange bestemmelser som gir medlemmene økonomiske rettigheter som gir dem en form for eierskap til Opplæringskontorets midler. Medlemmer som tas opp skal etter vedtektene § 4 betale en innmeldingsavgift, og – så vidt Stiftelsesklagenemnda forstår – et grunnkapitalinnskudd som fastsettes av generalforsamlingen. Det som er av betydning i saken her er at etter vedtektene § 4.2 siste avsnitt skal et medlem som trekker seg ut av Opplæringskontoret ikke ha tilbakebetalt det som medlemmet har tilført Opplæringskontoret som grunnkapital. Etter vedtektene § 5 åpner vedtektene for at overskudd på offentlig læretilskudd kan tilbakeføres til medlemsbedriftene. Slik nemnda leser denne bestemmelsen, kan den ikke forstås som en utbetaling til medlemmene av Opplæringskontorets nettoformue som kan likestilles med en utdeling etter stiftelsesloven § 19, men må ses i sammenheng med at Opplæringskontoret mottar offentlig opplæringsstilskudd på vegne av medlemsbedriftene. Det er overskudd av dette som vedtektene åpner for å tilbakeføre.

Den eneste bestemmelsen i vedtektene som gir medlemmene rett til Opplæringskontorets formue, er § 10 første ledd andre setning som fastsetter at ved oppløsning av Opplæringskontoret skal gjenværende midler fordeles på medlemsbedriftene i forhold til innskutt kapital. Sett i sammenheng med at det hører under generalforsamlingen å oppløse Opplæringskontoret, åpner bestemmelsen for at medlemmene kan dele nettoformuen seg imellom ved å oppløse Opplæringskontoret. Dette er ikke i samsvar med foreningsrettslige prinsipper som går ut på at foreningsformuen ved oppløsning skal tilfalle et beslektet formål, eventuelt en annen forening, stiftelse eller annen institusjon med samme eller beslektet formål, se G. Woxholth, *Foreningsrett med samvirkeloven*, 2020, s. 389 - 390. Når dette er sagt, så er en slik bestemmelse også helt uforenlig med stiftelsesformen.

Konklusjonen så langt er at selv om Opplæringskontoret formelt er opprettet som en stiftelse, viser en samlet vurdering av vedtektenes innhold at hensikten med opprettelsen av Opplæringskontoret ikke kan ha vært å opprette en stiftelse, men en forening, eller i alle fall en medlemsorganisasjon som har klare likehetstrekk med en forening. Bortsett fra at stifterne av Opplæringskontoret har betegnet Opplæringskontoret som en «stiftelse», har den lite til felles med denne organisasjonsformen. Etter Stiftelsesklagenemndas syn skulle Opplæringskontoret

derfor vært nektet registrert som stiftelse både ved innmeldingen i fylkesmannens stiftelsesregister etter stiftelsesloven av 1980, og ved den senere innmeldingen i det nåværende Stiftelsesregisteret. Det at Opplæringskontoret feilaktig er registrert som en stiftelse og behandlet som dette overfor Stiftelsestilsynet og Brønnøysundregistrene kan ikke gjøre Opplæringskontoret til en stiftelse når det etter sine egne vedtekter klart ikke er det.

Spørsmålet blir hva som så blir konsekvensen av at Opplæringskontoret ikke kan ses på som en stiftelse. En løsning kan være å endre vedtektene slik at disse blir i samsvar med stiftelsesloven slik at Opplæringskontoret også reelt blir en stiftelse. Stiftelsestilsynet peker i sitt vedtak på flere bestemmelser i vedtektene som i tilfelle må endres for å komme i samsvar med stiftelsesloven. Det gjelder først og fremst § 6 om generalforsamlingen og andre bestemmelser som legger myndighet til denne. Også andre vedtektsbestemmelser bør imidlertid endres. Det gjelder blant annet § 4 om medlemskap i Opplæringskontoret, § 9 om vedtektsendringer og § 10 om bruken av gjenværende midler ved oppløsning av Opplæringskontoret. Slike endringer vil imidlertid føre til at Opplæringskontoret ikke lenger vil være en slik medlemsorganisasjon som klart må ha vært intensjonen da Opplæringskontoret ble opprettet i 1995 og som Opplæringskontoret selv oppfatter seg som. Opplæringskontoret ønsker ikke selv å være en stiftelse.

Stiftelsesklagenemnda mener konsekvensen av at Opplæringskontoret ikke er en reell stiftelse, er at den må slettes som dette fra Stiftelsesregisteret og Enhetsregisteret. Dette bør etter Stiftelsesklagenemndas syn gjennomføres på en ryddig måte ved at Opplæringskontoret i sin nåværende form oppheves og avvikles etter reglene i stiftelsesloven § 52, og at virksomheten sammen med gjenværende midler overføres til en forening med tilsvarende formål. Det er dette Opplæringskontoret i sin søknad om opphevelse selv har lagt opp til. Som nevnt har Opplæringskontoret i gjeldende vedtekter § 10.1 en bestemmelse om at stiftelsens midler ved oppløsning skal fordeles mellom medlemsbedriftene i forhold til innskutt kapital. Som også nevnt over er dette en bestemmelse som ikke samsvarer med foreningsrettslige prinsipper, og bør derfor ikke videreføres i en forening som skal videreføre Opplæringskontorets virksomhet. Bestemmelsen bør erstattes med en bestemmelse om at de gjenværende midlene skal brukes på en måte som samsvarer med foreningens formål eller et beslektet formål, så om at de skal tilfalle en annen forening, stiftelse eller annen institusjon som viderefører formålet eller et beslektet formål.

Opphevelse og avvikling av Opplæringskontoret etter reglene i stiftelsesloven § 52 forutsetter at ett av vilkårene for omdanning etter stiftelsesloven § 46 er oppfylt. Etter bokstav c i stiftelsesloven § 46 første ledd kan det foretas omdanning når en bestemmelse *«er i strid med hensikten i den disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, for eksempel fordi oppretterens forutsetninger for bestemmelsen har sviktet [...]*». Som det framgår av det som er sagt over, mener Stiftelsesklagenemnda at det ved opprettelsen av Opplæringskontoret i 1995 ikke var hensikten å opprette en reell stiftelse, men en medlemsorganisasjon – en forening. Denne intensjonen gjenspeilet seg i vedtektene og Opplæringskontorets egen oppfatning av organisasjonsformen. Nemnda mener derfor at bokstav c i stiftelsesloven § 46 første ledd gir hjemmel til å omdanne Opplæringskontoret slik at det kan oppheves og avvikles, og videreføres i en forening med tilsvarende formål, jf. stiftelsesloven § 47.

7 Vedtak

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 6. mai 2025 oppheves. Opplæringskontoret for Elektrofag i Gudbrandsdalen STI tillates opphevet, og slik at Opplæringskontorets virksomhet med gjenværende eiendeler overføres til en forening med tilsvarende formål.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Etter forvaltningsloven § 36 kan en part kreve dekket vesentlige sakskostnader som har vært nødvendige for å få endret et vedtak til gunst for parten. Eventuelt krav om dekning av sakskostnader må settes fram senest 3 uker etter at melding om det nye vedtaket er kommet fram til parten. Kravet sendes til Stiftelsesklagenemnda v/Klagenemndssekretariatet.

Oslo, 29. september 2025

Gudmund Knudsen
Leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur